

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

Közgyűlés nélkül.

Jellemző Csongrád vármegye adminisztrációjára nézve, hogy Csongrádon a szuronyokkal beültetett községi bíró, valamint a két jegyző, önhatalmilag felfüggesztették Csongrád város községi autonómiáját és hónapok óta nem tartanak rendes községi közgyűlést. Jóllehet a szervezeti szabályrendeletek 6. §. világosan azt rendeli, hogy „rendes közgyűlés lehetőleg minden hó első negyedében és lehetőleg heti vásáros napon tartandó.”

Ez a szó **tartandó** magyarán annyit jelent, hogy **tartani kell**, tehát az előjárásnak ezen szervezeti szabályrendeletek szerint szoros köteleltsége minden hó első negyedében és pedig heti vásáros napon rendes közgyűlést tartani. Vajjon mi lehet tehát az oka, hogy még sem tartanak közgyűlést? Talán nincs elegendő tárgy, mit a közgyűlés elé terjesszenek?

De hogy nincs. Közel kétszáz ügy hever elintézetlenül az előjáróság kezei között, melyeket a közgyűlés által kellene elintéztetnie és még sem teszi: hanem hagyja függőben inkább az adminisztráció megbénítására, mint sem hogy közgyűlést hívjon össze.

Vagy tán nincs tudomása a főszolgabírónak, alispánnak és főispánnak a szuronyos bíró és kenyeres pajtásai, a két jegyző, ezen hivatalos disznóságairól? Sőt inkább! Hiszen mindent az ördög konyháján főznek ki, oda pedig bejáratos a főszolgabíró, mert ő is a szakácsok közé tartozik. Valamint a főispán is megfordul ott minden héten, tehát lehetetlenség tudomást nem szereznie a hivatalos hatalommal üzött visszaélésről. Az alispáni hivatal pedig távbeszélő köti össze a főszolgabírói hivattal, tehát jelentést tehetne, ha akarna, róla a főszolgabíró és el is kellene csapni azt a főszolgabírót, a ki 24 óra alatt jelentést nem tesz föllebbvalójának ily súlyos köteleltségszegésről. Tehát sem a főszolgabírónak, sem az alispánnak, sem a főispánnak nem szolgálhat mentségül, hogy nincs tudomásuk az esetről.

Mi hát mégis az oka, hogy nem szoritják rá a szuronyos bírót és a két jegyzőt a közgyűlés összehívására? Az, hogy a közgyűlésen az ellenzék van többségben és nem az történik ott, a mit az ördög konyháján akarnak. Ez fáj ott a szakácsoknak, ezért nem tartatnak közgyűlést, ezért bénítják meg inkább a község közigazgatását, ezért szegik meg a szervezeti szabályrende-

leteket és a királyi esküvel szentesített törvényeket; mert nincs itt tovább se törvény, se szabályrendelet, mihelyt egyszer nem az történik, a mit a klikk ujalom érdeke követel.

Mindez pedig csak úgy lehetséges, hogy a milyenek a jegyzők és a bíró, olyan a főszolgabíró is. És a milyen a főszolgabíró, olyan az alispán is, meg a főispán is. És a milyen a főispán, olyan a minister is. Szóval a falusi baktértől föl a ministerig az összes hivatalnokok és alkalmazottak, mind egy gonosz, államfelforgató rendszernek láncszemei kapaszkodnak egymásba. Egyik a másiknak bűnéből él, azért szüli egyik törvénytelenység a másikat és azért takargatják közös erővel a hatalmi visszaéléseket, mert ekzisztenciájuknak ez a termő talaja, e nélkül egy napig sem élhetnének.

Ha lelkiismeretes, törvénytisztelő államférfi ülne a miniszteri székben, nem türhetné, hogy egy vármegyében szegre akaszszák a jogot, törvényt és igazságot úgy, mint ahogy az Csongrád vármegyében történik. És ha ugyan ilyen lelkiismeretes törvénytisztelő, gavallér ur ülne a főispáni székben, az sem engedné meg, hogy az alispán csak akkor erélyeskedjék, mikor valamely ellenzéki tisztviselőt kell üldözni, mert becsületes közigazgatás mellett semmi köze a politikának a közigazgatáshoz. A jó közigazgatás csak azt keresi, hogy meg felel-e a tisztviselő hivatalos köteleltségeinek, de nem tekinti azt, hogy politikai hitvallása szerint melyik párthoz tartozik? Azért a jó közigazgatás csak a köteleltség mulasztást és nem a politikai pártállást üldözi.

Csongrád megyében pedig megfordítva áll a dolog. Itt büntetés nélkül követhet hivatalos hatalmával akármiféle disznóságot, a ki az ördög konyhájához, vagyis a klikk uralomhoz tartozik. Soha a haja szála sem görbül meg érte. Ellenben lehet bármirő ügyes hivatalnok, tiszta lehet jelleme, mint az angyal, azért mégis pusztulnia kell állásából, mihelyt a nép mellé áll, mihelyt a klikk uralom szekerét nem tolja. Példa rá a Ludrovai Tóth István esete.

Egy bibéje azért mégis van a közgyűlés nélkül való kormányzásnak és pedig az, hogy az anyagi felelősséget azoknak kell viselniök, kik közgyűlés nélkül kormányoznak. Példa erre a multból ifju Tekulics János bíróságának ideje, azért óva intjük és figyelmeztetjük különösen a községi pénz-

tárnok urat, hogy nagy körültekintéssel járjon el a fizetések teljesítésénél, nehogy oly összegeket is kifizessen, melyeknek kifizetésére fölhatalmazást nem adott a közgyűlés.

Megengedjük ugyan, hogy az a közigazgatás, mely elnézi a törvénytelenégeket, igyekszik majd az anyagi felelősség alól is kibujtatni azon kreaturáit, kiket a maga képére és hasonlatosságára teremtett, s kiknek hivatalos visszaéléseit ép azért nézi el, mert azok engedelmes eszközei minden gonoszságra. De ennek a kibujtatásnak is lehet, sőt van is csomója. Legfelsőbb fórumnak a közigazgatási ügyekben ugyanis ott van a közigazgatási bíróság, melynek igazságos ítélete alól még sem oly könnyen bujnak ki a vétkes tisztviselők, mint a mily könnyen megszabadultak, mikor a ministerium ítélkezett fölöttük.

A közgyűlés nélkül való gazdálkodás tehát egy kicsit veszedelmes, mert könnyen meg lehet, hogy annak az árát meg is fizeti valaki. Legalább mi tudunk eseteket a multból, mikor hasonló körülmények közt az ördög konyháján neki biztatták az alkalmas eszközöket, hanem mikor fizetésre került a dolog, bizony magukra hagyták őket. De hát Csejtey Lajos nagy legény! Ha tehát volt bátorsága és szégyenérzet hiánya arra az alacsony szerepre, melyre vállalkozott, cseppet sem árt neki, ha megfizeti ezt a kétesbecsű dicsőséget annál inkább, mert van miből fizetnie.

— **A szuronyok hatalma.** Nem csak a törvényes rend, hanem az élet és vagyon biztosság is fölbomlik a mai gonosz rendszer alatt Csongrád megyében. Csak nem régezték össze a zsandárok kivallatások közt Menceser Lajost. Nem történt semmi bajuk. Ártatlanul ugyan megégették egy családapát, de hát arravaló a hivatalos vizsgálat, hogy eltakarja az ilyen disznóságot. Így aztán nem esuda; ha nagyobbodik a szuronyok hatalma. Azért ma-holnap ne tegye ki éjnek idejen senki házából a lábát, mert különben könnyen kárát vallhatja testi épességének. Viglasi János és Major András azonban nem követték ezt az üdvös életszabályt, pálinkát égették ugyanis szerdán Gácsi Mihálynál s mikor este kilencz óraker készen lettek a munkával, lakásuk felé tartottak, hogy edényt hozzanak a kifőtt italnak. De bezzeg meg jártak, mert mint **Hegyi pártiakba**, utközt beléjük kötött három zsandár és helyben hagyták őket oly formán, hogy vérrel jelölték nyomukat. Viglasi Jánosnak arca balfelén és tarkóján, Major Andrásnak pedig

homlokán ütöttek véres sebeket a zsandárok. A közbiztonság őrei tehát ahelyett, hogy örködnének a közcsend és rend fölött, maguk veszélyeztetik a közbiztonságot. De hát ez is a mai rendszerhez tartozik. Ez a rendszer korrumpál mindent miázmáival és bacillusával, a mi csak hatalma körébe esik. A zsandárok elverik és megégetik az ártatlan polgárokat, mert véletlenül Hegyi-pártiak. Az orvos pedig pénzért sem akar nekik látteleket adni, hogy ne kereshessék igazukat, sőt leszidja őket, a miért sérelmeik végett jogorvoslathoz fordultak. Mit tegyennek tehát a szegény emberek? Azt mondják nekik, legjobb lesz, ha hallgatnak, mert különben megeshet, hogy rájuk esküsznek a zsandárok és ráadásul szenvedett sérelmeikhez, még ők kerülnek dutyiba. Hát kérem, ezt hívják szabadelvű rendszernek, melyben a népnek nincs egyéb joga, mint **fizess és hallgass!!**

A gróf Dégenfeld birtok parcellázása.

Gróf Dégenfeld Lajos gátéri birtokát, melyet felesége, Dessenffy Ilona hozománya fejében kapott, parcellázás útján áruba bocsátotta. Nem ugyan a szükség, hanem azon körülmény készíteti őt e lépésre, hogy nógárdmezei lakos lévén, ottani birtokainak szomszédságában, egy más, neki jobban kezére eső birtokkal szeretné gátéri birtokát megcserélni.

E körülmény az áruba bocsátásnál is meglátszik, mert a gróf ur ezen parcellázás által szokatlan magas áron ohajtaná gátéri pusztáját értékesíteni. Tudniillik ezerhatszáz szögletölével számított holdját ötszáz forinttól lefelé.

A gróf ur ugyanis úgy okoskodik és van is alapja ezen okoskodásának, hogy neki ez a birtok tíz évi átlagban évenként huszonegyezer forint tiszta hasznót hajt, tehát ezen összeget kamatnak véve, a megfelelő tőkét, vagyis körülbelül hétszáz ezer forintot szeretne belőle kivenni. Hogy sikerül-e számítása? a jövő fogja megmutatni. A mai kedvezőtlen pénzügyviszonyok közt azonban legalább is kétséges.

A grófi birtok ugyanis nagyon változatos természetű földterület. Van benne egészen jó minőségű szántóföld az emelkedések lejtőin, de nem sok. Van közepes minőségű és érczes természetű talaja az emelkedéseken. Jó székes kaszálója a mélyedéseken és vannak vizállások.

Valami pénzes ember, vagy vállalat faluhelynek értékesíthetné kitünően, mert arra fölötte alkalmas. Csomópontja ugyanis a mindszent-csongrád-félegyházi országútnak. Van továbbá pompás műútja a nagy tranverzális állami úton és czélszerű vasuti állomása, Csak pénz és vállalkozási kedv kellene tehát ahhoz, hogy ezen a szép pusztán, melyet az Isten is faluhelynek teremtett, egy derék magyar község épüljön.

A parcellázás útján való értékesítést Dégenfeld gróf ugyan még a nyár folyamán megkísérelte Pekár Imre és Kovács Antal közvetítők által, de a kísérlet nem vezetett kellő eredményre, részint mert ismeretlen emberek voltak a közvetítők, részint mert tervszerűtlenül csinálták a parcellázást, legfőképpen pedig azért, mert a pénzintézeteknél nem kaptak kölcsönt a művelethez.

Azért a gróf most intéző tisztjét, a csongrádiak által előnyösen ismert Sztríha Sán-

dort bizta meg a terv keresztül vitelével, ki nem csak tervszerűen parcellázatta, hanem megfelelő módon osztályozta is az eladásra kerülő birtokot. Míg ugyanis Pekár és Kovács műveletében az volt a nagy hiba, hogy a jó és rossz földet holdanként egyformán négyszáz forintért akarták adni: addig Sztríha Sándor úgy eszközölte a parcellázást, hogy a kaszáló illetmény a szántó földekkel mindenütt egy tagban legyen. Azon felül térképet készített a parcellázásról, de egyúttal a birtok-teszten is kikaróztatta a parcellákat és a vevő nem csak a térképen tájékozhatja magát a parcellák iránt, de a valóságban is megtekinthet minden egyes parcellát a pusztán és saját szemével szerezhet meggyőződést, hogy megfelel-e, vagy sem igényeinek a birtok?

Vannak továbbá szabad kaszálók is minden szántó föld nélkül, melyek azon határmenti gazdáknak lennének különösen értékesek, kik elegendő szántóföldekkel rendelkeznek s csak kaszálóra és legelőre van szükségük.

A szőlő birtok hasonlóképp parcellázva van holdanként ezerhatszáz szögletölével nyolczszáz forintnyi árban.

Minden egyes parcella pedig akként van kihajtatva, hogy ahhoz a birtokos a saját düllő útján akadálytalanul hozzá férhet.

A szántóföldből és kaszálókból álló parcellák száma 143 egy holdtól tizegy holdig terjedő területekkel. S minden parcellánál számszerű adatokkal van feltüntetve, mennyi abból a szántó, mennyi a kaszáló és mennyi — ha van benne — a vizállás?

Az önálló kaszálók huszonkilenc parcellából állanak, négy holdtól tizegy holdig terjedő területekben. A szőlő parcellák száma pedig negyven többnyire hatszáz szöglet öles területekben.

A kihajtatott parcelláknál kisebb területek nem bocsátatnak áruba, de több parcellát egymás mellett lehet vásárolni.

A vétel főbb pontjai pedig ezek:

Holdanként száz forint előleget kell vevőnek takarékpénztárba tenni a kölevél aláírásakor, a betéti könyv átadandó Sztríha Sándor intéző tisztnek, ki azonban csak együttesen veheti fel a betevővel a takarékpénztárból a betett összeget.

A vevőnek Nagy Mihály ügyvéd és kecskeméti országgyűlési képviselő eszközöl ki a vételár 60—70 százalékának megfelelő törlesztéses kölcsönt természetesen betáblázás mellett. Ha nem sikerülne ezen bankkölcsön kieszközölése, vevő a vételtől visszaléphet és előleget a kamatokkal együtt vissza kapja.

Azt a különbözetet, a mi a száz forint előleg és a bankkölcsön közt fenmarad, vevő a szerződés aláírásakor tartozik kiegyenlíteni.

Ha a bankkölcsön vevő részére kieszközölöttet, vevő a vételtől többé vissza nem léphet. A kik pedig a vételre nézve külön kedvezményt ohajtanak, az iránt Sztríha Sándor intéző tiszttel léphetnek egyezkedésre.

A vevők egymásért nem felelősek.

Tagadhatatlanul igaz, hogy ezen feltételek nem épen sok kedvezményt nyújtanak, valamint az is áll, hogy a rossz pénzügyviszonyok, valamint a Bagby Imre-féle földdel üzött szerencsétlen spekuláció nagyon lehángolta a vételkedvet. Ezeket azonban nem is azért soroltuk fel, hogy valakit rábeszéljünk a vételre, hanem mint a közélet man-

kásai csupán tájékozni kívántuk az eladás természetére nézve a gazdaközönséget.

Az a körülmény azonban figyelmet érdemel, hogy a Dégenfeld-féle birtok akár kocsin, akár vasúton könnyen megközelíthető és hogy a csongrádi határmentén fekszik s így annyi, mint a csongrádi határhoz tartoznék. Továbbá, hogy adoja kicsiny, az ármentesítési terhektől legnagyobb része ment és hogy kaszálóiról a fölösleges viz a nyit csatornán bármikor lebocsátható és végre, hogy Csongrád rohamosan szaporodó népesedésénél fogva, a hol lehet, határainkat bővítenünk kell, mert különben megélhetési okokból a nép fölösleges része kívándorolni lesz kénytelen. De azért a maga szemét és a maga eszét ne adja senki a máséért, mert mindenki a maga terhét érzi és hordozza legjobban.

Egyébiránt a kik többet akarnak-e kárdestről tudni, azok vegyenek részt ma dél előtt a községházán tartandó értekezleten.

Önkényuralom.

Hát valóban elmondhatjuk, hogy az ország összes vármegyéjében nincs még egy oly község hol annyira meg lenne mételezve a becstelenséges munka s akaraterő a községet érdeklő fontos ügyek iránt, mint épen nálunk Csongrádon.

Hiába zörgetünk a hatalmas miniszter ur ajtaján segélyért, hiába esdekelünk magas pártfogásért, süket fülekre találunk. Mintha Csongrád nem is Magyarországhoz tartoznék, hanem egy elszigetelt felemes ellenzékkel telt külön tartományt képezne, melyhez a magyar felelős miniszternek semmi köze, ha az ott lakókat mindjárt elevenen nyársra huzzák is.

Ha vizsgálatot kérünk a miniszter ur megígéri, ki is küldi a vizsgáló biztosokat, de egyszersmind oly utasítással látja el őket, hogy vigyázzanak, nehogy az általuk vádolt bűnösöknek csak a hajuk szája is megzörögjön, mert nem szeretné, ha a jog, törvény s igazság örve alatt nagy port verjenek az országban a Csongrádon évek óta bűzhödő állapotok. De bármennyire takargatják s akármilyen kesztyűs kezzel iparkodnak a tarthatatlan állapotokat eltusolni, e jön az idő, midőn vulkánként tör elő az égető lava s megsemmisíti és elsöpri utjából azokat az előzdieket, kik év tizedeken keresztül mint fekélyek elősködtek e sokat szenvedett emberek testén.

A mostani eset az egész ország közvéleményét fe háborította s mindenki figyelme oda irányult, hogy igazságszolgáltatásunk, milyen büntetést fog kimereni azokra, kik az ismert vandalizmust elkövették egy jogállamban, ma már mindenki elismeréssel lakozik a kimert szigorú, de megérdemelt büntetés iránt.

Midőn pedig Csongrádon hasonló eset történt a mocsai esethez, vagyis a csendőrök egy ártatlan embert a spanyol inquisitorok előtt is ismeretlen kegyetlenségek alkalmazása mellett halálra kínoztak s mi erről az összes fővárosi lapokat értesítettük, sőt a miniszter elnök urnak is tudomására hoztuk, a fővárosi lapok még csak megemlézésre sem tartották érdemesnek, a miniszter ur pedig mai napig is agyon hallgatta a dolgot s még csak annyi fáradságot sem vett magának, hogy az esetről tájékozást szerzett volna.

Hegyi Antal főtisztelendő ur az illető csendőrök ellen a hadtest parancsnokságnál is feljelentéssel élt, honnan nyomban kiküldtek egy tisztet a vizsgálat megajátására vegett s a vizsgálat valóban kiderítette, hogy az ártatlanul gyanúsított embert tényleg a tizes kemenczésénél égették, hogy valahogy vallomásra kényszerítsék oly tényért, melyről tudomása nem volt, de nem is lehetett, mert alibéjét teljesen igazolta.

A kiküldött csendőrtiszt az általa vezetett vizsgálatról jegyzőkönyvet vett fel, s az eredményről a csendőrpáncsnokságot ér-

tesítette s az ügyet akként intézték el, hogy a bűnös csendőrt Csongrádról azonnal áthelyezték, a szegény megkínzott ember pedig még ma is a legsúlyosabb betegségben szenved a kiállott embertelen kínzások miatt s meglehetősen örök életére lehetetlenné tették családja részére mint kenyér keresőt, kárpótlást pedig a menyenyekben fog nyerni egykoron.

A napokban Viglasi János és veje pálinkát főztek egyik pálinka főzőnél. Mikor a pálinkát kifőzték, haza mentek, hogy megfelelő edényekről gondoskodjanak a pálinka haza szállítása iránt. De midőn a kiválasztott edényeket a pálinka főzőhöz akarták magukkal vinni, utközben találkoztak három szolgálton kívül álló csendőrrrel, kik minden ok nélkül a legembertelenebb módon támadtak rájuk azért, mert midőn kérdésre vonták azt merészelték a retrogett hatalom előtt nyilvánítani, hogy ők is Hegyi Antal főtisztelendő ur emberei. Az esetet feljelentjük az illetékes hatóságnál, s majd megkérjük arról a hatóságtól, hogy voltaképpen a csendőrök feladatát mi képezi.

Mert mi úgy tudjuk, hogy hivatásuk első sorban az volna, hogy a vagyon s élet biztonság őrrei legyenek, ha lennének; de ily vakmerő eljárással mást nem gondolhatunk, mint vétkecs parancsokat kapnak az ellenzék emberektől üdözése iránt s így ezek a jó urak azon hiszemből élnek, hogy ők csupán arra vannak kötelezve, hogy az erőszakka a nép nyakára ültetett bíró, főszolgabíró, kistanácsos és egy pár községi hivatalnok drága életére kell vigyázniok, míg a város többi polgárainak erőműveszetet produkálhatnak.

A jegyző urak pedig mélyen megvannak sértve önértükben a közgyűlés által hozott azon határozat folytán, hogy viselt dolgaik vegett, melyre méltán rászolgáltak, megfosztották előadói tisztüktől, kijelentették, hogy mind addig, míg e rájuk nézve sérelmes határozat megváltoztatva nem lesz, közgyűlést nem tartatnak. Oda jutottunk tehát, hogy Csongrádon a jegyző uraktól függ az, hogy legyen-e képviselőtestületi ülés vagy sem. A főszolgabíró ur pedig passzív módon minden kisebb hivatalnokkal s a legcélszerűbb alaki hibák vegett fegyelmivel ijesztgeti őket, de arra nem vesz magának fáradságot, hogy ezeknek az uraknak rendben van-e szénájuk, mert úgy tudjuk, hogy 200 darab úgy hever elintézetlenül a vegett, hogy közgyűlést nem tartatnak.

Nagyon szeretik a bőrüket a fenálló szabályrendeletekkel védeni, de azt szem elől tevesztik, hogy a szabályrendelet, határozottan felőleli, hogy minden hó első negyedében tartoznak rendes-közgyűlést egybe hívni, s dacára ennek hónapok óta nem volt közgyűlés tartva s igen fontos ügyek elintézetlenül kénytelenek vesztegelni a jegyzők asztalán.

Nem melegség az, hogy azért nem lehet közgyűlést tartani, mert nincs ki az előadói tisztet betöltse, mert minden egyes vizsgázott jegyzőtől annyit elvárunk s joggal megkövetelünk, hogy annyi képzettséggel rendelkezzen, hogy részortjának legelementálisabb részével tisztában legyen, ha pedig arra is képesen, nem érdemelheti meg, hogy azt a jegyzői fizetést felvegye, vagy annak teendőit végezze.

UJDONSÁGOK.

— **Értekezlet.** Ma del előtt közhirdetések vegeztével birtokossági értekezlet lesz kilencz órakor a község házában, melyen Hegyi Antal plébános a gróf Dégenfeld-féle birtok parcellázási ügyet fogja ismertetni. Ugyan e tárgyban este 5 órakor a 48-as kör helyiségeiben is tartatik értekezlet, érdeklődők mindkettőre pártkülönbség nélkül meghivatnak.

— **Az egyházi év vége.** A keresztény egyházban az esztendő a mostani héttel véget ér és a jövő vasárnap, mely advent első vasárnapja lesz, új esztendő kezdődik. A lakodalmazás már csak esütörtökön estig engedtetik meg. Aztán pedig a házasságkötésekre tiltott idő lesz egész vizkereszt ünnepeig.

— **A hölgy dalárda sikere.** Mult vasárnap a tíz órai nagymise alatt, a helybeli nőkből alakult énekkar jó sikerrel adta elő próba föllépését. A nők ezen sikere iránt nagy érdeklődés volt az intelligencia körében, az ajtatostokodó közönséget pedig egészen meglepte a szokatlan jelenet. A siker a hölgyek kitaratásán kívül a Farkas Béla polgári iskolai igazgató érdeme, ki a hölgyeket nagy buzgalommal gyakorolta be az énekbe. Kívánjuk, hogy folytatása legyen az első sikernek.

— **Gyász eset.** Blázsik Márton nyugalmazott tiszteletbeli főszolgabíró, 71 éves korában elhunyt. Régi, patriarkális alak volt az öreg, kit meggyeszte csak *Murczai* bácsi neven ismertek. Mint 48-as honvédtiszt végig harcolta a szabadságharcot, attól fogva pedig folyton a tisztviselői pályán működött, egész késő öregségeig, mert alig pár év előtt vonult nyugdíjba, mint tiszteletbeli főszolgabíró. Jó birta magát egész az utolsó napokig. Vasárnap azonban szélhűdés érte, elvesztette eszmeletét s nem is nyerte azt vissza, míg a halál ki nem oltotta életét. Temetése tegnap délután ment végbe nagy számú gyászoló közönség és az aggharcosok jelenlétében, kiknek patriarkája volt mindvégig. A boldogult fölkapott násznagy volt, mert mindenkiel szivesen szoba ereszkedett. Azért alig esett meglakozni, vagy egyéb társas összejövetel nélküle. Most már elment pihenni családja mellé a temetőbe. Nyugodjék békén és az örökvilágosság fényeskedjék lelkének.

— **Sa bíró, sa jegyző.** Ezek a derék kutyaszírral felavatott hivatalnokok, kik újat huznak és daczolnak a képviselőtestülettel, tegnap egésznap ismét nyulászni voltak. A mult szombatban még csak rendelt maga helyett helyettes Csejtey bíró, tegnap már ezt sem tette. Egyszerűen elcsapta a község házat Sohlya Gyulával együtt. Oh be gyönyörű élet is ez! Ugyan hol van az az erélyes Máteffy Kálmán, meg az a vörös Csathó alispán, a kik e-ak úgy aggatják szegre az ellenzék érzelmi hivatalnokokat, hogy bele nem látnak ebbe a gyönyörűsége állapotba? — Csejtey és Sohlya után sántikál egyuttal László írunk is, a kit pénzért sem lehet hivatalban találni s nyiltan hirdeti, hogy akkor megy el a község házáról a mikor neki tetszik. Hát ha ez sem naplopás, mondják meg maguk a hivatalaikkal ily rutul visszaelő tisztviselők, hogy voltaképpen, mi hát ez? Mért veszik fel fizetésüket, ha nem akarnak érte megiszolgálni?

— **Községi közgyűlés.** Rövid közgyűlés volt pénteken del előtt a képviselőtestületnek, de ezt is úgy kellett a szuronyos bírótól aláírások utján kicsikarni. A tárgysorozatot megelőzőleg; Hegyi Antal interpellálta a szuronyos bírót, hogy mi joggon szüntette be Kaszanyiczki D-nes 683 frtnyi községi tartozására nézve a végrehajtást? S a gyönyörű avval akart kimászni a kérdés éle elől, hogy rendkívüli közgyűlésen nem lehet interpellálni. Mikor pedig ezen ostoba kibuvó miatt megkapta a magát, Sohlya Gyula szájából már megtanult annyit, hogy a fölzsólláló képviselőt rendre utasította. A gyűlés egyetlen tárgya különben Hegyi Antal önálló indítványa volt arra nézve, hogy mert az október 14-én tartott ármentesítési közgyűlésen a csongrádi érdekeltség törvényes jogai érdekei biztosítása tárgyában hozott határozatokat Károlyi Sándor gróf és Pallavicini örgróf megbizottjai főlebbezással támadták meg, a minister informálása vegett néhány tagból álló bizottságot küldjön ki a közgyűlés, hogy egyoldalú információ alapján a közgyűlés határozatai változást ne szenvedjenek. A közgyűlés ezen indítványt egyhangulag határozottá emelte és Sinkó Imre másodbíró vezetése alatt Sohlya Gyula, Réti Ferencz, Szvoboda Ferencz, Hegyi Antal és Forgó G. Pál községi képviselőkből alakította meg az eljáró bizottságot.

— **Halálozás.** Id, Blázsik Márton köztiszteletben álló polgártársunk f. hó 24-én éjjel hosszs betegeskedés után elhunyt. Ez alkalommal a család a következő gyászjelentést adta ki: id. Blázsik Mártonné született Szőke Mária mint neje, Heringer Mihály és neje Gyovai Mária, Gyovai János mint unokavő illetve unokák, ifj. Heringer

Mihály, Mária és Erzsébet mint dédunokák, fájdalommal telt szívvél jelentik a lejjebb férj, nagypapa és dédapának id. Blázsik Mártonnak folyó hó 24-én éjjel fél 12 órakor, élete 84-ik, boldog házasságának 49-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatost felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme f. hó 26-án d. u. 3 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és ezután a családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 27-én fél 7 órakor reggel fog a Mindenhatóknak bemutatni. Csongrádon, 1899. évi november hó 25-én. Áldás poraira!

— **Községi jegyző, ki egyszersmind tollas zsidó.** Holló jegyzőnek melék jövedelme nagyon megcsappant az új szabályrendelet életbe léptével, mert nem lehet a szerződéseket gyárilag szerkeszteni, melyek neki annyi sok ezer forint jövedelmet biztosítottak. Hogy magát némileg kárpótolja az érzékeny veszteséget, kapta magát szövetségbe a helybeli tollas zsidókkal olyaténképen, hogy a mit azok egyes házaknál, piaczon és tanyákon összeszednek, azt ő „tőlük limitált árbau átvesszi”, így ismét egy nem remélt és nem képzelt jövedelmi forráshoz jutott. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy jövedelmi adó alá bejelentette-e az új üzletiágot? valamint a főszolgabíró ur mint szabadkőműves barátja, megengedhetőnek tartja-e, hogy egy közhivatalnok egyszersmind tollas zsidó is lehessen?

— **Véletlen lövés.** Folyó hó 22-én a kisteleki pénzügyőri laktanyában a legénység szolgálati fegyverük tisztogatásával volt elfoglalva, miközben az egyik, bizonyára megfeledezett, hogy fegyvere töltve van s így, a felhuzott ravasz elűl s a mellette álló társát halálosan megsebesítette. A sérült Szegedre szállították a honvéd kaszárnyába. Ugy látszik a felügyelet ott is nagyon gyér labon áll, mert a pénzügyőr szolgálati fegyverét csak is az esetben láthatják a töltéssel, ha szolgálat tetele alkalmával arra feltétlen szüksége lenne, de máskülönbben neki töltött fegyverrel szolgálatot teljesíteni nem szabad. Hogy jutott tehát a fegyverbe éles töltés?

— **Az élelmesség navábbja.** Kinek nincs kedves hozzátartozója: anyja, apja, férje, neje vagy gyermeke, kik ne örüljenek, ha életnagyságu fényképpel otthonukat díszíthetnek és ki ne fogadna el egy ily 60 cm. magas, szép kivitelű fényképet, pláne ha azt ingyen kapja. Mert valóban teljesen ingyen ad a Párisi Nagy Áruház (Budapest, Kerepesi-ut 38.) minden egyes bevőjének, ki 10 frtért bevásárol, egy bármely fénykép után elkészített művészies kivitelű életnagyságu képet. Mivel azonban mindenki nem vásárol egyszerre 10 frtért, az ingyen fényképet pedig mindenki szeretné, az áruház ezen akkép segített, hogy a 10 frt. részletekben is levásárolható. Ugyanis minden kisebb bevásárlásról egy boont kap a bevő és ha ezek a 10 frtot meghaladják; az ingyen fényképet, a mely testvérek között is megér 10 frtot, kiszolgáltatják. Figyelmeztetjük t. olvasó közönségünket, hogy szükségletüket itt szerezzék be és az áruház ujonnan megjelent és eddigieket felülmúló képes nagy árjegyzéket hoztak meg.

— **A világ vége.** A csillagászok által jósolt csillaghullás alkalmából sok helyen az a hír terjedt el a nép között, hogy vége lesz a világnak. Különösen feltűnt Egerben, hogy a nov. 13-ika előtti napokban tömegesen házasodtak, s mikor a szokatlan jelenység oka iránt tudakozódott az anyakönyvvezető, az egyik menyasszony kereken kijelentette: Hiszen kérem muszáj sietni, mert vége lesz a világnak! Pedig a világ vége még nem egy hamar következik be, mert a világ végét Krisztus Urunk jövedőlése szerint jelek előzik meg a napban, holdban és a csillagokban. Azontúl a tengerek kiáradnak, a föld megrendül, véres háborúk pusztítják a világot és az emberek elszáradnak a félelemtől azok várása miatt, mik érne fogják a világot. E jelek azonban még nem mutatkoznak, azért bátran lehet vigadni és házasodni.

— Mindenki lehet katonatiszt. A mai naptól kezdve — a hadsereg rendeleti közlönyének egy rendeleténél fogva — minden ember lehet katonatiszt. A rendelet szerint ugyanis minden a hadseregben szolgáló nőtlen ember, altiszt vagy közlegény és minden polgárember, ha rávaló szándékát bejelenti, a kadétiskola elvégzése nélkül is tehet kadétvizsgát. Ha ezt sikeresen megállotta, kinevezik tiszthelyettségé, vagyis olyan rangfokozatba, melyből nyitva az útja, hogy a tisztikarban léphessen elő. Eddig kadétvizsgát csak azok tehettek, kik valamely tisztképző intézet évfolyamait sikerrel végigjárták, tisztis rangba csak azok juthattak, akik mint önkéntesek szolgáltak. Ezentul mindenki megszerezheti a tisztis rangot, ha intelligens eszű, kifogástalan előéletű ember. Elérheti az is, a ki szolgál, az is, aki csak fog szolgálni. És ez utóbbiaknak az a nagy előnyük van, hogy nem is kell előbb szolgálniok. Még a sorozásuk előtt bejelentik, hogy a katonai pályára akarnak lépni s hogy kadétvizsgát akarnak tenni. Megfelelő iskolai előképzettség esetén vizgára bocsájtják őket, ha aztán sikerrel feleltek meg és testileg is alkalmasak, azonnal kadéttokká nevezik ki őket s mint ilyenek kezdhetik meg katonai szolgálatukat. A nagy kihatású rendelet valószínűleg mihamarább megszünteti a tisztihányt a hadseregben.

— A karácsonyi és újévi alkalomra szép ajándéktárgyak kaphatók Szilber János könyvkereskedőnél. A most érkezett újdonságok: Karácsonyi és újévi képes levelező-lapok 200 különféle mintában, üdvözlő kártyák, képes könyvek stb. diszes emléktárgyak.

IRODALOM.

„A Károly-kaszárnya titkai“ czímen új regény kezdődik most a „Budapest“ képes politikai napilapban. Tárgya az 1848-49-iki szabadságharc és a rákövetkező szomorú korszakokból van merítve. Hasonló irányú regényekkel a „Budapest“ már sokszor keltett feltűnést, „A Károly-kaszárnya titkai“ azonban, melyekről a mostani nemzedék is hallott egyetmást, érdekességével felülmulja az összes eddig megjelenteket. A december elsején belépő új előfizetők már megkapják a regényt kezdettől fogva. A „Budapest“ előfizetési ára havonként 1 ft. Kiadóhivatala Budapesten. IV., Sarkantyus-u. 3. szám.

Disz-aibum ingyen. A Magyar Hirlap előfizetői számára készül a karácsonyi remek meglepetés. A diszes Album ez, amit minden előfizető teljesen díjtalanul kap meg, ha csak egy hónapra fizet is elő a Magyar Hirlapra. Az ideai album még szebb, még érdekesebb lesz, mint az eddigiek voltak. Tartalma becses, és azonkívül igazi meglepetés. Az írók színe-java, az illusztrátorok legkiválóbbjai vállvetve dolgoznak a szennzációs művön. Azonkívül, hogy a legérdekesebb olvasmány lesz, még aktualitással is dicsekedhet. Beválik majd a könyvtárak díszének. A Magyar Hirlap sok más kedvezményrel is kitünteti előfizetőit. Jókai Mór rendkívül érdekes új regényének (Házasságok története) eddig megjelent folytatásait díjmentesen kapják az új előfizetők. Az Otthon című kitűnő folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt négy forintért kapják egy negyedévre az előfizetők. Szintén rendkívül olcsón juthatnak a gyönyörű Francia Divatlap-hoz és pedig negyedévre 75 krajczárért, ugy szintén a Képes gyermeklap-hoz, negyedévenként 50 krajczárért. A Magyar Hirlap minden előfizetőjének szíves készséggel felel a szerkesztői üzenetek rovatában bármilyen komoly kérdésére. A Magyar Hirlap legelterjedtebb napilap, amely minden ízében hazafias, minden törekvésében magyar. Politikája a nemzet érdekeinek a védelmében csucosodik. Egyébként független minden pártbefolyástól. Vezérelve a szabadelvűség s a demokratizmus. Ebben tántoríthatatlan. A Magyar Hirlap kiterjeszti figyelmét minderre, ami a közügygel bármilyen összefüggésbe hozható Ellenőrző hivatásait a hatalommal szemben folyóást teljesíti. Az egyesek jogos panaszának szószólója mindig, amikor ezt a közérdek valamely szempontja kívánja. A legjobb írói erők állnak a Magyar Hirlap állandó és kizárólagos szolgálatában. A lap szépirodalmi része elsőrangú. Hírvonalai változatosak, megbízhatók. A Magyar Hirlap előfizetési ára félévre 7 ft., negyedévre 3 ft 50 kr., egy óra 1 ft 20 kr. A kiadóhivatal Budapesten, V. kerület, Honvéd-utca 4. szám alatt van.

Báli selyem 65 krtól

14 ft 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg Selyem“ 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen valamint házhoz szállítva, mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés, Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Arany- és ezüstáru-gyár

és verde-intézet

Rubin A. és Fia

Gyár:

VIII., Német utca 9.

Telefon 56-69.

Iroda és elárúsítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57-92.

Saját készítményű

sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kelyérkosarak, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivételben.

NAGYBANI ARAK.

Javítások és ujja-alakítások saját költségen eszközöltetnek.

1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon **disz-oklevéllel s arany éremmel** kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen eszűs bántalmi, u. m. **köszvény, csuz, reuma, ischias, asthma,** stb. ellen.

Hatása némely esetben megépő, amennyiben gyakrabban idűtőbb eseteknél is már egyszeri bedőrsülésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér**

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12 és **dr. Egger A.** ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17 szám. — Ugyisint a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA

gyógyszerésznél

S - A - U j h e l y.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ugyisint: **Csongrádon** kapható: **Ungváry József** gyógyszer. urnál. **Szentesen: Gömbös László, ifj. Várady Lajos, Váradi Lajos és Stammer László** gyógyszerész uraknál.

huzásra évrényes jótékonycélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100.000

korona ért.

5 nyeremény á

20.000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzb. kifizettetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

a **jótékonycélu sorsjáték**
kezelősége

IV. ker., Kossuth Lajos utca I. sz.